

Uppsala kommun, kommunstyrelsen, 753 75 Uppsala
sodrastaden@uppsala.se

Svar på granskning av
Förslag till fördjupad översiktsplan för Södra staden
(dnr KSN 2012-0452)

Planen kommer i en fas där redan ett dussin planprojekt föreligger inom planområdet. Därmed är planen vägledande endast för tillkommande bebyggelse samtidigt som konsekvenserna av antagna och genomförda planer inte är tydliga ens i nollalternativet. Av föreliggande planprojekt har UPS avstyrkt detaljplanerna för Norra Bäcklösa och för centrala Ulleråker. Vad gäller centrala Ulleråker-planen eftersom:

- * Trots att kommunen har rådighet över marken saknas planer för äldres boende.
- * Bebyggelsen blir tät med hus upp till 16 våningar.
- * Bullersituation blir besvärande.
- * Medför skuggade gårdar.
- * Risken för skador på grundvattnet och även på Fyrisåns vattenkvalitet.

Vi återfinner brister av denna art även i den fördjupade översiktsplanen för Södra staden. Samtidigt har förbättringar kommit till efter den första upplagan av denna plan. Till bristerna hör hur miljökonsekvenser och hållbarhetsbedömningar inkluderats i planen. Till förtjänsterna hör bemötandet om att åstadkomma social hållbarhet.

Av MKB figur 3 framgår vilka delar av planområdet som är extremt eller i hög grad sårbara vad gäller vattenkvaliteten. Vidare framgår i figur 4 vilka områden som uppvisar höga naturvärden (klasserna 1A och 1B). Dessa områden måste helt undantas från ny bebyggelse – vilket skall framgå av en plankarta i slutversionen av denna plan.

Planhandlingarna behandlar inte hur människors hälsa kan påverkas av föroreningar i grundvattentäkten. En sammanvägd riskbedömning för hela uppsalaåsen med strategier för att bevara åsen som vattenreservoar måste tas fram. Konsekvenser på längre sikt (minst 100 år) och kumulativa effekter av den växande staden måste inkluderas i MKB.

Uppsala stad har pekats ut som ett område med stor risk för översvämning. Följderna av klimatförändringar kan bli betydande. MKB behandlar dessa

SR

risker. Rekommendationer för bebyggelse kring Mälaren berör planområdet. Detta bör framgå tydligt i planen för Södra staden.

En miljöfaktor som länsstyrelsen påpekat är förekomsten av radon. Radonförekomst skall framgå av en slutgiltig översiktsplan.

Trafikfrågan berör hälsa, miljö, tillgänglighet och resursanvändning. I en rapport 151222 redovisar WSP resultat av simulerad trafik längs Dag Hammarskjölds väg och anslutande vägar och korsningar. Resultaten förskräcker. Med den planerade utbyggnaden i Södra staden fram till 2030 resp. 50 blir trafikvolymen och -situationen ohållbar även med föreslagna kompletteringar av gatorna. Planen måste anvisa hur trafikfrågan skall lösas - och det snart! En bro över Fyrisån är ofrånkomlig med planens byggnadsvolymer. Att begränsa den till kollektivtrafik bidrar inte till lösning av trafikproblemen längs Dag Hammarskjölds väg - bilar måste också trafikera en ny bro.

Social hållbarhet bygger på många aspekter av den fysiska miljön. Vi uppehåller oss vid det vi ser som problematiskt i planen.

Tillgänglighet från minsta närmiljö till området som helhet berör alla. Kollektivtrafik inom och mellan olika delområden är en grundförutsättning. Det måste också vara lätt och säkert att ta sig fram med cykel och till fots. Bygg varje delområde utifrån fotgängarens synvinkel. Man skall kunna gå säkert och inom gångavstånd ha tillgång till grundläggande service - gör staden gångbar.

Bostäder, skolor, vårdanläggningar, särskilda boendeformer och kultur och fritidsaktiviteter och offentliga rum av olika slag skall hänga samman både i tid och rum. En förutsättning för det är att kommunen anvisar platser för alla dessa komponenter, inte minst olika former av boende för äldre. Bristen på kommunal ägd mark kommer att vara en utmaning när Södra staden utvecklas. Det kommer att krävas nya samverkansformer och samarbeten mellan kommun, staten och privata aktörer för att säkra utvecklingen av Södra staden till en funktionsblandad stadsmiljö med hållbara transporter och en mångfald av mötesplatser. Kommunen kommer ha begränsade möjligheter att direkt påverka den fysiska utvecklingen av Södra staden om inte markinköp genomförs.

Av de skisserade utbyggnadsalternativen finner vi alternativet två stråk helt förkastligt – inte minst på grund av koncentrationen av bebyggelse längs Dag Hammarskjölds väg.

Den fördjupade översiktsplanen måste genomgå ännu en genomarbetning för att ge underlag för vidare utbyggnad av Södra staden. Detta av följande skäl:

- Naturvärden och grundvatten är otillräckligt fredade. Det måste tydligt anges var ny bebyggelse inte får komma till.
- Konsekvenser av den växande kommunen för grundvattnet på lång sikt måste särskilt utredas.
- Radonrisker måste utpekas.
- Planen måste anvisa hur trafikfrågorna skall lösas – det gäller både kollektivtrafik och biltrafik.
- Bostadsbyggande och social infrastruktur måste hänga samman i tid och rum. Kommunen måste ha instrument att åstadkomma detta.
- Särskilt måste boende för äldre (vårdboende såväl som trygghetsboenden) tidigt fogas in i mönstret.
- En avgörande förutsättning för att åstadkomma detta är kommunala markinköp.

För Uppsala pensionärsföreningars samarbetsråd

Jan Ask
Ordförande

Sven-Olov Larsson
kassör